

Sygn. akt IV CSK 606/19

POSTANOWIENIE

Dnia 5 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa M. C.
przeciwko A. W., W. W.
i P.W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 5 maja 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanych
W. W. i P. W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 4 lipca 2018 r., sygn. akt I AGa (...)

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2) zasądza od pozwanych W. W.

i P. W. solidarnie na rzecz powoda

M. C. kwotę 7.500 (siedem tysięcy pięćset)

zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.), a obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.). Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Pozwani wniesli o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), mającą wynikać z oczywistego naruszenia przez Sąd Apelacyjny przepisów prawa materialnego, jak również przepisów postępowania, w stopniu mającym wpływ na treść orzeczenia. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uczestnik nie przytoczył żadnego przepisu, którego dotyczyć miał ten zarzut, a jedynym przepisem, który wymienił w uzasadnieniu tego wniosku jest art. 365 § 1 k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzania wywodu zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. orzecznictwo przytoczone w motywach postanowienia Sądu Najwyższego z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12, nie publ.).

Skonfrontowanie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uzasadnieniem zaskarżonego wyroku nie potwierdza tezy skarżącego o jej oczywistej zasadności. Wadliwość orzeczenia możliwa do zarzucenia w ramach tej podstawy wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania może dotyczyć przepisów, których jednolita wykładnia jest ustabilizowana, a sąd w zaskarżonym orzeczeniu nie przytoczył argumentów mających przemawiać za odstąpieniem od niej.

Poglądy doktryny i orzecznictwa na temat granic mocy wiążącej prawomocnego wyroku nie są zupełnie ujednolicone. W nowszym orzecznictwie Sądu Najwyższego coraz silniej zaznacza się stanowisko, że prawomocnością materialną wyroku jest objęta tylko treść sentencji, jako odzwierciedlająca rozstrzygnięcie o żądaniu, nie uzyskują natomiast powagi rzeczy osądzonej, a tym samym także mocy wiążącej, zawarte w uzasadnieniu poglądy interpretacyjne i ustalenia faktyczne, choć te ostatnie mogą i nierzadko muszą służyć wyjaśnieniu tego, o czym rozstrzygnięto w sentencji (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2015 r., IV CSK 181/14, nie publ., z dnia 8 grudnia 2016 r., III CNP 29/15, nie publ., z dnia 24 stycznia 2017 r., V CSK 164/16, nie publ., i z dnia 26 maja 2017 r., I CSK 464/16, nie publ.). W orzecznictwie stale jednak reprezentowane jest też stanowisko, że prawomocny wyrok, z punktu widzenia jego prejudycjalnego znaczenia także w innej sprawie, swą mocą powoduje, że nie tylko nie może być zmieniony lub uchylony, ale że nie jest możliwe odmienne ocenianie i uregulowanie tego samego stosunku prawnego, w tych samych okolicznościach faktycznych i prawnych, między tymi samymi stronami (zob. uchwałę Sądu Najwyższego z 29 marca 1994 r., III CZP 29/94, Biul. SN 1994, nr 3, s. 17, wyroki Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2006 r., IV CSK 89/05, nie publ., z dnia 6 marca 2014 r., V CSK 203/13, nie publ., z dnia 4 listopada 2016 r., I CSK 736/15, nie publ.).

Opowiedzenie się przez Sądy *meriti* w niniejszej sprawie za którąś z koncepcji mocy wiążącej prawomocnego orzeczenia i uzasadnienie tego stanowiska nie prowadzi do oczywistego naruszenia art. 365 § 1 k.p.c., jak zarzuca skarżący. Skarżący nie bierze przy tym uwagę, że w realiach niniejszej sprawy problem związania prawomocnym orzeczeniem wydanym we wcześniej zakończonym postępowaniu między stronami nie ograniczał się bynajmniej do samych tylko ustaleń

faktycznych, na bazie których zostały wydane rozstrzygnięcia w obu sprawach, a zatem do twierdzeń i dowodów oferowanych przez strony dla ich wykazania, ale też do zarzutów zgłoszonych przez pozwanych w celu zakwestionowania zasadności roszczenia powoda dochodzonego we wcześniej zakończonym postępowaniu, w tym kwestii związanej z odpowiedzią na pytanie, która ze stron złożyła skuteczne oświadczenie o odstąpieniu od umowy oraz do zasadności potrącenia wierzytelności z tytułu kar umownych mającej im przysługiwać w stosunku do powoda. O zasądzeniu od pozwanych na rzecz powoda w prawomocnie zakończonym postępowaniu należnego mu wynagrodzenia zadecydowało nie tylko to, że powód wykazał, iż wykonał na rzecz pozwanych pewne roboty, ale i ocena, iż pozwani nie odstąpili od umowy z powodem i nie przysługiwała im w stosunku do niego wierzytelność, którą by skutecznie potrącili.

Osobną kwestią jest to, że rozpoznanie skargi kasacyjna powodów nie mogłaby doprowadzić do wyjaśnienia wątpliwości na gruncie stosowania art. 365 § 1 k.p.c., gdyż przepis ten nie został objęty jej – wiążącymi dla Sądu Najwyższego (art. 398¹³ § 1 k.p.c.) – podstawami. Jako podstawy skargi kasacyjnej skarżący wskazali wyłącznie „naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na wynik sprawy, a mianowicie: a) art. 385 k.p.c. (...); b) art. 386 § 1 k.p.c. (...)”, podczas gdy o naruszeniu art. 385 k.p.c. można by mówić tylko wtedy, gdyby sąd drugiej instancji uznał wprawdzie apelację za zasadną, ale zarazem ją oddalił, a o naruszeniu art. 386 § 1 k.p.c. wtedy, gdyby uznając apelację za bezzasadną, zmienił jednak zaskarżony wyrok.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz – co do kosztów postępowania – art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 2 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 265), orzeczono jak w postanowieniu.

